

Nukec nan a syn

Ze stawiznow Serbskeje wyšeje šule Budyšin znajemy mnohe příklady za to, zo kročachu abo hišće kroča synojo na polu sporta wuspěšnje po stopach nana. (Wězo nochcemy zamjelceć, zo mějachmy a mamy tež holcy, kotraž běchu resp. su po příkladže nana abo maćerje abo tež wobedu dobre sportowce.) Jednu tajku dwójku chcemy předstajeć: Jurja Nuka z Budyšina a syna Maćija.

Jurij Nuk, rodzeny we Wutołicach, bě mój sobušler na SWŚ, wopuši 1953, lěto do mnje, tute kubłanišćo. Pozdžišo běchmo kolegaj na Serbskim wučerskim wustawje, hač do njedawna hrajachmoj volleyball w mustwje Serbskeje fachoweje šule za socialnu pedagogiku, džensa zetkawamoj so mjez druhim na posedženjach předsydstwa Serbskeho Sokola. Znajú Jurjowy puć na polu lochkoatletiki – wón drje bě dotal najwuspěšniši serbski běhar na srjedźne a dolhe čary. Ale wo tym, kak bě takrjec „lubosc“ k běhanju namakał, ničo njewědzach. Prašach so Jurja za tym, a džensa 63lětny mi powědaše:

„We wobtuku sportowych hrow Serbskeje wyšeje šule sym dnja 21. meje 1953 na Mlynkec lúce na 1 000 metrow z 2:50,0 min. šulski rekord SWŚ běžał. Tutón běh plačeše za nas šulerjow 12. lětnika z dobom jako džělna abiturne pruwowanje w lochkoatletice. Mam wo tym rjane wopismo, kotraž staj Helmut Faska a dr. Frido Mětsk podpisaťoť.

Tutón šulski rekord bě za mnje wuchadžišćo-zakład za mój wukonowy sport při zahajenju studija w Lipsku. 1953/1954 přislušač wysokošulskej sportowej jednotce Lipsčanskeje uniwersity – HSG KMU Lipsk. Wot 1955 běch člon sportoweho kluba SC Rotacija a po tym SC Lipsk hač do lěta 1964. Wot 1.1.1960 běch dorostowy kandidat za dołhe čary za wubranki NDR.“

Njemóžemy a nochcemy wšě sportowe wjerški a wuspěchi mjenować, woprašam pak so Jurja, hač je móhł swój rekord SWŚ na 1 000 metrow wot 2:50 min. hišće polepšić. (Ja běch wjesoľy, zo běch při abiturnych pruwowanjach 1954 wosobinski rekord 3:04 nastajił.) A Jurij wě hišće dokładnje swój najlepší čas na

Maćij Nuk (klečo naprawo) w mustwje Serbskeho gymnazija w lěće 1993. Dalši hrajerjo su: stejto wotlěwa Kluk, Barchmann, Trěck, klečo wotlěwa Korjenk, Zahon.

Foto: private

kilometrowu čaru: 2:27,2 min.

Syn Maćij Nuk je jedyn z najwjetšich Serbow – z „wysokosců“ 2,07 metrow je tute wuprajenje wopravnjene. Z tutej postawy je za volleyball idealny. A za volleyball młodeho Maćija, swojich sobušlerjow na SPWŚ w Budyšinje hižo „přesahowaceho“, zahe zwabichu. Zo běchu talent prawje spoznali, wo tym swědča dalše etapy w žiwjenju lěta 1964 narodženeho Maćija Nuka: Po SPWŚ Budyšin (1970-1978) wopyta Serbsku rozšěrjenu wyšu šulu (SRWŚ) hač do oktobra 1979. Wottam delegowachu jeho k sportowemu klubej SC Dynamo Berlin. W Berlinje zložil Maćij na džěcaće a młodžinskej sportowej šuli (Kinder- und Jugendsport-schule

wemu klubej SC Dynamo Berlin. W Berlinje zložil Maćij na džěcaće a młodžinskej sportowej šuli (Kinder- und Jugendsport-schule

– KJS) abituru. Sportowemu klubej Dynamo přislušeše młody Serb wot 1979 do 1986. Nahladne su wuspěchi na volleyballnišću – jenož najwážniše chcemy mjenować:

- mišter NDR pola juniorow w lěće 1983,
- dwójce wicemišter NDR we wosebitej lize mužů,
- z mustwom Humboldtoweje uniwersity studentski mišter NDR w lěće 1989,
- aktiwny hrajer po wopušćenju SC Dynamo pola ligista Berlin-Karlsborst
- hrajer 1992-1994 w Budyškim mustwje módro-žoltych.

Nimo sportowanja zajimuje nas wězo powołanski puć Maćija. Wón studowaše na Humboldtoweje uniwersće matematiku a fyziku, samsnej předmjetaj w Podstupimje za gymnazialne wučerstwo. Džensa studuje na Swobodnej uniwersće w Berlinje pódlanske hišće informatiku. Maćij bydlil ze swojbu w Berlinje. Wot 1992 do 1995 wučeše po swojim přeću w Budyšinje na Serbskim gymnaziju a chcyše ze swojbu do Łužicy přečahnyć, mandželska pak tu wučerske městno njedosta – wona je wučerka matematiki, fyziki a astronomije. Tak dyrbitaj Nukec mandžel-skej zwonka Łužicy chleń zaslužeć.

Pola Nukec so prašať Mikra

SOKOŁSKE LISTY

Rańši sport w serbskim internacie...

Budyšin, internat Serbskeje wyšeje šule na Thälmannowej (džensa Dwórnišćowej) w lěće 1950. Internatna wjednica Brunhilda Hazec je holcy budžiła a k obligatoriskemu rańšemu sportej wotala. Kubłarka sama potom na čole skupiny po zahrodže běži. Za njej spěchaja mjez druhimi Marja Knapec, Marja Brězanec, Janka Hajnec, Marja Lipičec, Hana Brězanec, Wórša Meškankec...

Budyšin, samsny dom w lěću 1997. Džensa je tu zaměstnjeny Serbski institut. A tu džěla Janka Tarankowa – wona Hajnec holca na fotografiji wo přěnich lětach SWŚ. Pokazam jej wobrazaj a prašam so, hač so na rańši sport w holčim internacie dopomina. „So wě! To bě rjany čas. Tu na Thälmannowej džě běchu jenož holcy, centralny internat bě na Walskej čisto 6. Rańši sport bě kruty wobstatk dnjoweho porjada. Spočatnje so nam to wězo njelubješe, ale počasu so na to zwučichmy.“ Wobhladuje sej wobrazaj. Janka zrudna rěči: „Bohužel wjacore z mojih tehdyšich sobušlerkow na wobrazomaj hižo žiwe njejsu – njeboh su M. Knapec-Kolina, M. Brězanec-dr. Mlynkowa, H. Brězanec-Smitowa a Bóh wě snadž hišće dalše.“

Prašam so Janki, hač bě jej sportowanje tež w pozdžišim žiwjenju požadošć. A Janka powěda: „Njeběch špatna běharka. Při sportowych hrach Serbskeje wyšeje šule w lěće 1952 dobych běh na 200 metrow – čestne wopismo sej džensa hišće chowam. Po abiturje wěnowach so dale lochko-

atletice. Na medicinskej fachowej šuli w Zhorjelcu dobych jónu wšě 1. myta, kiž mějachu „k rozdawanju“. Na wobwodnych mišterstwach wudobych sej jónu 3. městno, runje tak raz při zymskich mišterstwach Budyškeho wokrjesa. Za sportowanje pak bu mjenje časa, jako započach w Budyšinje jako chorobna sotra džělać. Ale wonka w přirodže džensa hišće přewšo rady přebywam.“

(Z J. Tarankowej porěčať M. Krawc.)

SPORTOWE HRY PŘI SWŚ

ČESTNE WOPISMO

Tow: Janka Hajnec

je sobi při sportowych wubědžowanjach
Serbskeje wyšeje šule w Budyšinje
w disciplinje běh - 200 m

1. městno wudobyl(a)

W Budyšinje dnja 27. 9. 1952

Jank Bart
Sokolowski sportow. spěch

SERBSCY WYŠI ŠULERJO 1951 MIŠTER SAKSKEJE WE VOLLEYBALLU

Předně spočatki hrača při vysokim saku w Serbach mějachmy na Serbskej wyšeji šuli w Budyšinje. W zahrodze internata na Walskej č. 6. hrajachu wyši šulerjo nimale kóždy džen zwjetša wjacekróć při rjanym wjedrje volleyball. Někotři šulerjo běchu poměrnje dobre předpokłady za hru z ČSR, z Varnsdorfskeho serbskeho gymnazija sobu prinjesli.

Wédžec měli, zo so tehdom pola nas jenož wonka hraješe a zo steji kolebka NDRskeho volleyballa we wuchodnej Sakskej. Žitawske mustwo muži sta so z přním mištrum NDR, kotraž měješe w svojich rjadach někotrych z Českeje přesydených sportowcow. Bjez džiwa tuž, zo měješe Žitawa dobrych młodžinskih hrajerjow, kotrychž Budyscy serbscy wyši šulerjo w léce 1951 we wurunanim napjatym zetkanju z 3:1 přewynychu a so tak z wuchodosakskim mištrum stachu. Přenju šestku serbskich wyšich šulerjow zastupowachu: Jakub Wjačlawk, Gerat Hrjehor, Manfred Adam, Mikławš Křižank, Gerat Libš a Pětr Šolta.

Dopomnju so, zo starachmy so jako wyši šulerjo sami we wobłuku Jednoty Budyšin bjez někajkeho zastaračela wo přihoty a přewjedženje dalších hrow. Gerat Hrjehor (hač do lěta sportowy učer na Serbskim gymnaziju w Budyšinje) znaješe jednoho priwatneho taksoweho šofera, kiž móžeše šesć hrajerjow transportować. Dokelž bě bencin žadny a drohi, wuprosychmy sej pola Domowiny kanister čeriwa a podachmy so na sakske mišterstwo do Žitawy.

Wobdželnicy na młodžinskih sakskich mišterstwach běchu:

- z *wuchodnej Sakskej* – serbscy wyši šulerjo (Jednota Budyšin)
- z *zapadneje Sakskej* – mustwo z Kamjenicy

- z *srjedźneje Sakskej* – mustwo wyšich šulerjow z Radeberga
- z *sewjernjeje Sakskej* – mustwo z Lipska

Njemało so přečiwnje mustwa džiwachu, zo hrajachmy cyle swojorazny system, mjenjucy w zasadze z dwěmaj smyčkowarjomaj, štož přinjese wšě mustwa z koncepta, přetož serbscy wyši šulerjo rozsudžichu wšě zetkanja z 3:0 za sebje! Jako najlěpši nadběhowar wopokaza so Jakub Wjačlawk, kotrehož smyče lédma přečiwnik wotwobara. Wédžec měl čitar, zo dawachu so nadawki jenož wot-

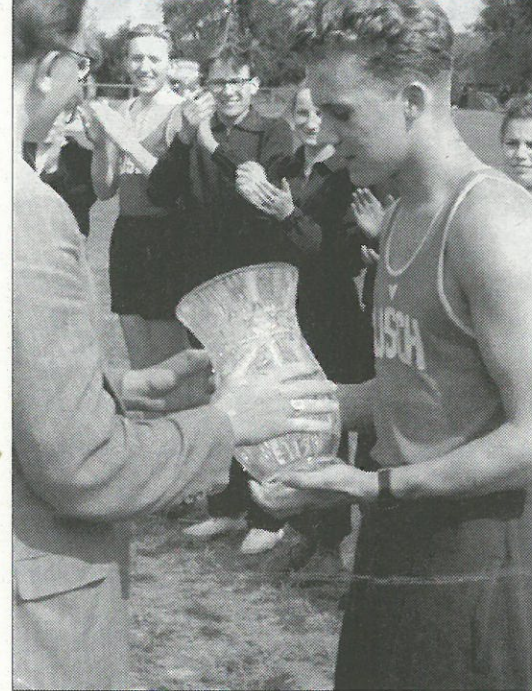
deleka a zo njebě bagrowanje hišće dowolene. Ducej domoj dowjeze nas taksa hač k Sprjewinym kupjelam (hlej wobraz), hdžež woswjećichmy swoje dobyće tak, zo so po horcych bojach porjadnje wukupachmy. Škoda, zo nas na NDR-mišterstwa njeprěpřesychu. Praješe so, zo bychmy pječa tehdom jako pacholjo hižo nad 16 lětami „přestari“ mladostni. Abo je nam to něchtó zamaslił?

Lěto pozdžišo (1952) stachmy so z wice-mištrum Sakskej, podležawši mustwu wyšich šulerjow z Werdaua z 1:3. Mustwo hraješe dale w konstantnej zestawje, do přenjeje šestki zarjadowa so nětko Jan Wornar město Jakuba Wjačlawka. *Pětr Šolta*

Tež wučerjo SWŠ běchu aktivni
Pódlanski, nic cyle „čerstwy“ wobraz smy namakali w časopisu „Chorhoj měra“ lětnika 1953. W rozprawje wo zetkanju Serbskeje wyšeje šule, Schilleroweje šule a Humboldtoweje wyšeje šule z Džěwina (Magdeburga) dnja 27./28. septembra k sportowym wubědžowanjam na Budyskej Mlynkec luce pisaše so wo tym, zo hrajachu wučerske mustwa tež volleyball a zo su serbscy pedagogojo wobě zetkani z 3:0 dobyli. Škoda, zo njejsu mjena wuspěšnych wučerjow SWŠ podate. Spóznamamy wotlěwa: Jana Barta, Achima Brankačka, Rudija Sykoru (z chribjetom), Antona Nawku. Štó móže nam prajić mjeno hrajerja naprawo a 6. muž, kiž njeje na wobrazu?

CHRJEBJA

W léce 1952 poda so džěl wučerjow a šulerjow Budyskeje Serbskeje wyšeje šule do Choćebuza. Tam bu delnjoserbska wyša šula založena. Zo njebychu so kontakty mjez Hornjeje a Delnjeje Łužicu rozwjazali, zrodzi so myšlička přewjedženja sportoweho a kulturneho swjedženja. A přeni tajki swjedžen wotmě so 22. a 23. meje 1954 w Chrjebi. Nimo wyšich šulerjow z Budyšina a Choćebuza wobdžělichu so na nim šulerjo z Pančic, studenca SWW z Maheho Wjelkowa a studentki Serbskeje fachoweje šule za pěstowarki z Radworja. Podawamy wobraz wo zahajenju swjedženja – na čole kroča šulerki Budyskeje SWŠ, za nimi z napisom SWŠCH (Serbska wuša šule Choćebuz) Choćebuske holcy. Na tamnym wobrazu přepodawa při mytowanju dobyčerjow Handrij Cyž drohotny pokal Wernereje Kětanej z Choćebuza. W. Kětan je bohužel hižo njeboh, runje tak kaž příkleškowacy Horst Nagel (z nawočomaj, při nim H. Hajnca a R. Šewcec).

Citat z lěta 1953

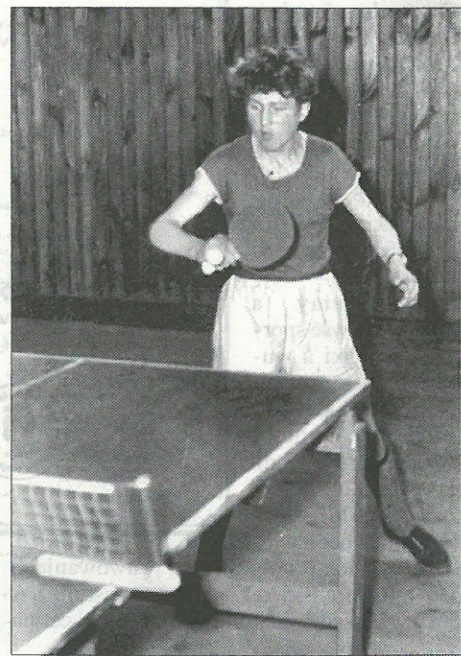
„Serbscy wyši šulerjo su spóznali, zo je pěstowanje sporta jara wažne... Pola nas na SWŠ mamy tuchwilu 6 spartow: blidowy tenis, šach, kopańcu, lochkoatletiku, volleyball a zymski sport. Za 4 sparty mamy trening po programje. Kóždu wutoru zwičuja naši lochkoatleča pod nawodom nazhoniteho trenarja. Mjez našimi šulerjemi mamy mnoho talentow. To so wosebje na poslednich sportowych hrach šule w oktobru pokaza. Snano wurostu z J.

Rajnika, G. Hrjehorja, J. Marka abo H. Šewcec dobri a kmani sportowcy. Tež naši volleyballisća, kotřiž sej na wokresnych mišterstwach I. městno wubědžichu, so prócuja, wukony polěpšić. Kóždy štwórtk zwičuja naši hrajerjo ping-pong... Najlěpši hrajerjo hraja jako mustwo ‚Jednota‘, hdžež smy zakótwni w I. młodžinskej wokresnej klasy... Koparske mustwo SWŠ nawjeduje z hake jedneje porážku (přečiwo Motorej II Budyšin) młodžinsku wokresnu II. staflu... Šach so tohorunja wuwiva. Njedawno přewjedzechmy šachowy turněr, kotryž dopokaza, zo smy hižo tójšto nawuknyli. Dobyčer J. Šolta (džensa w Nowej Wjesce bydlacy – M.K.) dósta čestne wopismo a drohotnu knihu...“

(Z nastawka „Wuwice sporta na Serbskej wyšeji šuli“ w časopisu Chorhoj měra čisto 5/1953)

Lochkoatletiske mustwo Budyskeje Serbskeje wyšeje šule na sportowym a kulturnym swjedženju 1954 w Chrjebi. Wjetšina holcow měješe na košli znamjesko „E“ (za sportowu jednotku „Einheit“ – serbsce „Jednota“ Budyšin) a nad tym přidate pismiki „SWŠ“.

Najlěpši blidotenist SWŠ spočatk 50tych lět bě Horst Funka – tu w akciji na swjedženju 1954 w Chrjebi. Fota: archiw Domowiny